

Pasakuteicējs

Ceļmalas @ stāsti

Nepabeigta stāstu krājuma iepazīšanas ievads

Skudra.
Meistara grēksūdze.
Hokejists.
Reksis.
Naktssargs.

PASAKUTEICĒJS

PASAKUTEICĒJS

CEĻMALAS

STĀSTI

© Pasakuteicējs 2013
© Eraksti 2013
17 lp. / ~ 0,29 MB

Skudra

Nu jau tas akmens ir par smagu ! Tu vel un vel, kamēr vien tev pietiek spēka. Vispār mūsu skudru pūznī ir ļoti jautra dzīve. Mēs ceļamies un ejam gulēt visi kopā. Pareizāk ne visi kopā, bet pa maiņām. Sanāk tā, ka uz vienu manu gultu mēs esam veseli trīs. Nu tādi kā brāļi. Kamēr viens guļ, tikmēr otrs veļ akmeni, bet trešais ēd un piedalās mūsu skudru pūžņa sabiedriskajā dzīvē. Īstenībā viss ir gana jautri, un kā mums stāsta mūsu brigadierī, prognozējami un paredzami.

Gandrīz neviens no mums nav bijis kaut kur citā skudru pūznī, tikai retas ziņas, kas mums tiek izklāstītas mūsu kārtējā kopējā sapulcē, kas, taisnību sakot, notiek katru dienu, tieši starp pamošanos un pirmajām brokastīm, kad mēs visi, trešā maiņa, pie kuras piederu arī es, tiekam savākti nelielā pļavā pie pašas mūsu mājas pakājes, un tad mūsu brigadieris mums stāsta, ko mēs esam sasnieguši un kādas ekonomiskās virsotnes mums tūlīt, tūlīt pakļausies.

Lai arī mums stāsta, ka mēs esam gandrīz paraugpūznis, man ar katru dienu arvien vairāk un vairāk tam negribas ticēt. Nu nevar būt tā, ka visi, itin visi skudru pūžņi dzīvo tā kā mēs vai pat sliktāk par mums. Kā var būt sliktāk? Kad es izeju ārā, es redzu vien melnu zemi, kas nobradāta cieta visapkārt, un milzīgi zāles stieбри, kas nerasniedzamos augstumos stiepjas līdz pašām debesīm, nosedzot sauli, sapinušies milzīgā rūtotā režģī, kas atdala mūs no visas pārējās pasaules. Protams starp mums ir tādi, kas ir kāpuši šajos stieбros līdz pašai augšai. Pats es viņus neesmu redzējis, bet tādi esot. Katram ģimenē esot pa vienam tādām, kas pazīstot kādu attālāku radu, kam esot draugs, kas pazīstot tādu varoni. Ai kā gribētos kaut uz mirkli ar tādu parunāt! Nevar taču būt tā, ka mēs visi esam nolemti dzīvot šeit, mirkstot no krītošajām rasas pilēm, kas katru dienu līdz ar tās lielās, dzeltenās bumbas parādīšanos mazajā šķirbā starp zāles stieбru galotnēm, sāk krist tieši virsū mums uz galvām.

Lielākā dīvainība ir tieši šo akmeņu velšana. Mani vienmēr ir nomocījis jautājums, kādēļ mēs tos veļam. Kas ir teicis, ka mums tie jāveļ? Kad tu izlem, kurā vietā tu celsi māju, tu protams vari izvēlēties vietu, kur akmeņu ir vairāk. Tad arī cel tur! Bet mums viss ir savādāk. Mēs izvēlamies vietu, kur nav akmeņu, bet pēc tam daudzas dienas un naktis veļam akmeņus no iztālēm. Tas nu gan nav gudri, bet mūs jau neviens neklausās. Mēs veļam un veļam. Man par dažubrīd liekas, ka galvenais nav uzcelt māju, bet galvenais ir tieši šis velšanas process. Tas mūsu mazajā skudru pūžņa sabiedrībā rada jēgu. Mēs taču esot visstrādīgākā tauta. Un ko mēs darītu, ja vienreiz šī mūsu māja tiktu pabeigta un ziemei visi krājumi sagatavoti? Ko? Es pat nezinu. Nekad tā nav bijis. Bet ja nu tomēr? Baidos, ka iestātos vispārīga anarhija un haoss. Viss zaudētu jēgu. Mūsu brigadierī skraidītu kā apjukuši un mēģinātu radīt iespaidu, ka viņi ir aizņēmti ar ļoti svarīgām, sabiedriskām lietām, bet bezdarbību jau nevar noslēpt. Tas noteikti kaitētu viņu reputācijai un ar to arī sabiedriskās pārvaldes hierarhija būtu salauzta. Tādēļ arī man šķiet, ka galvenais mūsu sabiedrības balsts ir tieši šī skraidelēšana un rīkojumi.

Rīkojumi vispār ir atsevišķa sadaļa, kam gribētos pievērst uzmanību. Nezinu, kā pie jums, bet mums rīkojumi ir dažādi. Sākot ar vienkāršiem uzbļāvieniem, no sērijas „Ei tu, daudzkājainais, kustini savu pēcpusi žiglāk!”, kas ir visnotaļ uzmundrinoši, jo adresāts tos saņem personīgi un nav divdomīgu situāciju. Bet vēl ir vispārēji, oficiāli rīkojumi, kas tiek nolasīti mūsu sapulcēs, par kurām jau stāstīju, un tad tie ir bezpersoniski. Tos nolasa skaļi un visiem vienlaikus. Bet ko tad nozīmē visiem uzreiz?... Neko! Ja kas tiek pateikt visiem, tad katrs padomā, ka tas ir kādam citam, nevis viņam, jo viņš taču tur netiek personiski pieminēts. Nu ko jums izsaka tāds rīkojums, kā piemēram: „Visiem ir jāstrādā pēc iespējas labāk! Tas ir katra pienākums pret savu tautu! Ja kāds tā nedarīs, tad viņš tiks sodīts!” Nu un tad?... Labāk par cik? par trīs soļiem tālāk aizvelt akmeni? Vai varbūt par divarpus? Cik labāk ir pietiekami?... Un kas būs pēc tam? Pēc tam būs jāpieliek vēl divi vai varbūt pat trīs soļi pie tiem, ko tu šodien papildus pieliksi? Tā nepaies ilgs laiks, un tu jau velsi savu akmeni

skrienot! Tā drīz var pienākt brīdis, kad ātrāk jau vairs nevarēs. Un kas notiks tad?! Nē , jūs man to pasakiet, kas? Tad visi tiks sodīti?... Un kas būs tas sodītājs? Un kas vels tos akmeņus, kad visi būs sodīti? Tad jau atkal iestāsies kārtējā krīze un viss sāksies no gala. Bet pagaidiet! Ja ir skaidrs, ka akmeņu velšana pēc būtības ir muļķīga, un tiek balstīta uz ģeogrāfiski nepareizu darba vietas izvēli , tad iespējams, ka arī sodīšana nenesīs nekādus rezultātus, jo šajā akmeņu velšanā galvenais nav rezultāts, bet gan pats process. Un šim procesam ir jābūt nepārtrauktam. Tā teikt, galvenais nav rezultāts, bet gan mocīšanās, lai brigadieriem varētu ziņot par pārvelto un pārstumto smagumu tonnām un kilogramiem. Es pat nezinu, kam ziņot. Varbūt kādiem īpašiem skudru dieviem, par kurām mums, vienkāršām skudrām nemaz nestāsta. Es nezinu!

Pie tam, tie tālo radu tālie draugi stāsta, ka tur, tālajos skudru pūžņos, aiz tālajiem laukiem, esot vietas, kur skudrām par viņu pārveltajiem akmeņiem maksā algu! Nu tad nu gan brīnumi. Kā tā, maksā? Un kam viņiem alga, ja viņiem viss jau tāpat ir. Paskatieties uz mūsu skudru pūzni! Mums katru dienu dod brokastis, pusdienas, un dažreiz arī vakariņas, kad kaut kas palicis pāri no brokastīm vai pusdienām. Tas nekas, ka vakariņās ir samazgas no pusdienām, bet brokastis ir samazgas no vakariņām. Mūsu brigadieris vispār saka, ka vakarā ēst ir kaitīgi, jo miegam jau spēka nevajag , bet spēks ir nepieciešams tikai pie akmeņu stumšanas, tādēļ arī vissātīgākajām esot jābūt pusdienām, jo no rīta cilvēks vēl esot pilns spēka, pēc nakts atpūtas. Bet kam tad ir vajadzīgs pilns vēders naktī? Pareizi, nekam! Daudzi varbūt uzskatīs mani par dīvaini, bet es atbalstu to, kā mēs dzīvojam, lai arī daži to sauc par verdzību. Vergiem ir vienkāršāk. Nav jānomoka sevi ar izvēli. Jūs varat iedomāties, kas ar jums notiktu, ja jums pēkšņi sāktu maksāt algu? Jūs taču sajuktu prātā. Jūs sāktu sapņot! Bet tas taču ir visbriesmīgākais, kas ar jums var notikt. Jūs sāktu domāt. Jūs sāktu gribēt ko vairāk. Piemēram, kļūt par brigadieriem! Vai arī sāktu gribēt sev labākas mantas par citiem. Vairs negribētu dalīt vienu gultu uz trim. Gribētu pats savu sievu, nevis izmantot kopējos apaugļošanas kombinātus un gulēt ar to, ar kuru jums iekrīt rinda, un ne ilgāk par piecām minūtēm, jo vairāk jau priekš apaugļošanas nevajag, bet prieks šajā nodarbē esot nepieļaujams. Un tagad Jūs varbūt man jautāsiet, kas tad tur slikts, ka katrai skudrai būtu sava gulta, sava sieva un savas vakariņas katru dienu. Muļķīši. Jūs neko nesaprotat no dzīves. Ja šobrīd jūs guļat trijātā, vienā gultā, bet pēc tam jūs gulēsiet katrs savā, tas var nozīmēt tikai vienu , un proti, lai uzklātu vienas gultas vietā trīs, vajag trīs reizes vairāk vietas. Un kas par to, jūs jautāsiet? Es jums atbildēšu — IR JĀSAVELĻ TRĪS REIZES VAIRĀK AKMEŅU!

Jā, par akmeņiem. Vai esat kādreiz vēlis kaut ko tādu, kas ir reizes četras smagāks par jums pašu? Pamēģiniet kādreiz. Es jums teikšu, ka tas ir uzmundrinoši. Varbūt no sākuma jums pat liksies, ka tas ir interesanti. Jūs domāsi, ka esat gandrīz Dievs, nu vismaz dabas vispildīgākais veidojums, jo kam gan vēl ir dots tāds spēks . Kurš no citiem dabas radījumiem ir spējīgs uz ko tādu? Neviens! Un tā jūs veļat to savu akmeni un pats par sevi brīnāties. Lepojaties ! Jūs katru nākošo akmeni ņemiet arvien lielāku un smagāku. Lai pārbaudītu sevi un izbrīnītu apkārtējos. Jūsu kolēģi skatās uz jums nievājoši, bet jūsu brigadieriem jūs slavē un rāda kā paraugu pārējiem, kādēļ tie pārējie jūs neieredz vēl vairāk. Bet kādā dienā notiek tā, kad jums apnīk. Jūs pēkšņi saprotat, ka akmens velšana ir kļuvusi par ikdienu, par ierastu lietu, kas ne tikai jūs garlaiko, bet arī ir pārveidojusi līdz nepazīšanai. Jūs nožēlojat , ka esat bijis tik dumjš, ka esat mēģinājis velt vislielākos un smagākos akmeņus, jo, ja jūs nebūtu izcēlies ar tiem smagākajiem, tad tagad varētu mierīgi velt tos mazākos kaut ar vienu roku. Jūs esat sapratis, ka no tā, vai jūs veļat lielus vai mazus, nav atkarīgs nekas. Sevišķi jums pašam, jo ne jūs iegūstat vairāk ēdiena savā bļodā, ne jūs iegūstat labāku mātīti apaugļošanās kombinātā. Nekas jums netiek vairāk, jo pastāv tā dēvētais sociālais taisnīgums, un tādēļ nekas nedrīkst būt savādāks, kā citiem. Un kādēļ tad bija tā jāmoca sevi?... Bet tagad nekas vairs nav labojams, jo vairāk drīkst velt, bet mazāk gan nē. To stingri uzrauga brigadieriem, un līdzko tu sāc velt mazāk, tā viņi ir uzreiz klāt, un to nu neviena skudra negrib. Un vēl jau arī

ir pārējās skudras, kas tajā brīdī, kad tu savā jaunības stulbumā centies izcelties, tikai nievājoši smīkņā, bet tad, kad ir sapratušas, ka arī tu pēkšņi esi sapratis, ka dzīve tevi ir piekrāpusi, tad sāk smieties tev acīs skatoties, un tu sāk aptvert viņu domas, ka viss, ko viņas visvairāk vēlas, ir, kaut uz brīdi atgriezties atpakaļ savā stulbajā jaunībā un pašām sev izskalot smadzenes. Jo arī viņas visu dzīvi cieš savu jaunības muļķību dēļ.

Bet ko es te žēlojos? Kopumā jau dzīve mums nav slikta. Es katru dienu zinu, ko es darīšu rītdien, pēc nedēļas, mēneša vai gada. Tas viss ir paredzami, un tas man patīk. Nav jālauza galva. Viss ir skaidrs un saprotams. Piecelšos no rīta. Paēdīšu dīvaino, pelēko viru un, paklausoties kārtējo uzrunu, došos līdz citiem, uz tālo kalnu, pēc kārtējā akmens, ko līdz pat pusdienām velšu. Tad būs kārtējā viras deva, un kārtējais akmens, līdz pat vakaram, kad lielā dzeltenā bumba tur debesīs, starp milzīgo zāles stiebru virsotnēm pārvērtīsies sarkanā ēnā un pakāpeniski izkrāsos debesis tumši melnā krāsā, izdaiļojot tās sīkām, blāvām uguntiņām.

Krāsas laikam ir tas, kā man visvairāk pietrūkst. Nezinu kāpēc, bet ar melno zemi un zaļajiem zāles stumbriem man nepietiek. Man ļoti, ļoti gribētos ko vairāk. Piemēram, kāpēc gan nevarētu būt kas sarkans vai dzeltens? Būtu taču tik jauki, ja pēkšņi visa pasaule pārkrāsotos visās varavīksnes krāsās! Un kāpēc ne? Kas ir izlēmis, ka viss drīkst būt tikai melns vai zaļš, un vēl dubļu pelēks? Kāpēc? Es tā negribu un tāpēc es esmu izlēmis, ka šodien ir tā diena, kad es mainīšu savu dzīvi, jo tas, kas mani gaida šeit, man ir jau līdz mielēm zināms, bet tas, uz kurieni mani šobrīd nes manas ķepas, man ir kaut kas jauns! Kamēr jūs klausieties manas žēlabas, manas ķepas mani nes prom no manis pamestā akmens un es rāpjos, neviena nemanīts, augšā pa milzīgu zāles stiebru. Un gribu darīt jums zināmu, ka līdz virsotnei ir palicis pavisam maz. Pavisam! Tikai vēl pāris soļu, vēl nedaudz spēka, un es būšu virsotnē.

Un ziniet, kas ir visjocīgākais? Tas, ka pagriežot galvu un skatoties lejā, kur ir palicis mans akmens un vairošanās kombināts ar pelēkās viras bļodu, tas viss no šejienes izskatās tik sīks un maziņš. Pat ne sīks, es to nosauktu savādāk! Nožēlojams! Nesmejieties! Patiešām nožēlojams. Un vēl viena lieta. Ja jūs zinātu, kāds šeit augšā ir gaiss, tik svaigs un dzestrs! Man gribas to ieelpot ar pilnu krūti.

Viss, beidzot esmu ticis virsotnē. Man vajag nedaudz atelsties, un tad es pacelšu acis un skatīšos. Ziniet, man ir nedaudz bail. Ja nu tas, ko es ieraudzīšu, nebūs tas, ko biju gribējis redzēt? Kas gan te var būt tik ļoti labs?... Ja te viss būtu tik labi, tad kāpēc visi dzīvo lejā? Kāpēc skudras nedzīvo šeit augšā, bet visas ir tur lejā un ne reizi nepaceļ galvu uz augšu? Kāpēc?... Nu, esmu gatavs. Ja es tagad kādu brīdi nerunāšu ar jums, tad ziniet, ka man jums nav ko teikt.

...

Ooo... fuck! Kāds gan es varēju būt muļķis! Kā gan es visu savu dzīvi varēju pavadīt tur lejā, tajā pelēkajā dubļu zemē? Kā?... Kas man varēja iestāstīt, ka stulbā akmeņu velšana tur lejā ir labāka par šo zaļo, šalkojošo zāles paklāju, kas viss no vienas vietas ir izdaiļots ar daudziem dažādu krāsu plankumiem! Jūs tikai iedomājieties, tie ir gan sarkani, gan dzeltenīgi un pat zili, kā tās milzīgās rāsas lāses, kas katru rītu krīt uz mūsu pūžņa jumta. Un viss tā smaržo! Es esmu gatavs šeit mirt! Es ne par ko negribu vairs lejā. Ko es tagad tur darīšu? Un jūs patiešām domājat, ka es pēc visa, kas noticis, es atkal spēšu lejā velt savu akmeni? Muļķības!

Ir vēl viena lieta. Kas jums teica, ka skudras nevar lidot? Es tikko pierādīju pretējo! Kamēr es kā laukis atplestu muti blenzu apkārt, man no muguras piezagās kāds spalvainas radījums un, pakēris manis ar kājas, pacēla mani debesīs. Un ziniet, ko es jums teikšu? —TAS IR VARENI! Man pat pietrūkst elpas, lai izteiktu to sajūsmu, kas mani pārņēmusi. Man gribas kliegt. Un ne tādēļ, ka tas radījums ir sāpīgi saspiedis manu kāju, bet tādēļ, ka es lidoju. Es gribu kliegt. Es kliezdu tik skaļi, cik vien tāda sīka skudra var pakliegt. Tas ir vareni un neiedomājami! Tieši tādēļ ir vērts dzīvot!

Meistara grēksūdze

Vai tad sešdesmit divi gadi ir vecums? Šodien ir četrpadsmitais februāris. Domāju, ka arī man vēl nav par vēlu mīlēt. Esmu pasīka auguma, nosirmojušiem matiem, kas diezgan pavisām sasukāti uz aizmuguri un sen jau sauktin sauc pēc steidzamas saīsināšanas. Kuplās, gludi sasukātās ūsas, kuru izskats liecina, ka tās ir goda lieta manā bālajā, grumbu klātajā sejā, padara mani nedaudz jaunāku. Esmu pārliecināts, ka šodien daža laba sieviete vēl mani atzītu par gana iekārojamu, ja vien padomju vara nebūtu šos svētkus nu jau divdesmit gadus atpakaļ atcēlusi, kā imperiālistu un cionistu izdomājumu, bet es jau šos svētkus varu atzīmēt arī ar pirmrindnieka darbu!

Ja nebūtu garā ādas mēteļa un dziļi uz acīm uzvilktais ādas naģenes, ko es nēsāju bez ierastās sarkanās zvaigznes, tad jebkurš garāmgājējs varētu nodomāt, ka šis steidzīgais vīrs, kas nodurtu galvu, pašāvis padusē vecu nobružātu ādas portfeli, raiti soļo agrā rīta stundā pa noputējušajām Maskavas ielām uz savu darba vietu Vorsonfjevskas ielā, nelielā namiņā pašā ielas galā, ir kāds parasts ierēdnis, kas steidzas paveikt savu sociālistiskās sacensības daļu, lai veicinātu dzimtenes izaugsmi un izpildītu piecgades plānu četros vai pat trijos gados.

Vai viņi domā, ka tas ir tik viegli? Un ko nozīmē „sociālistiskās sacensības”? Sacensības ir tad, kad iedzer šņabi un mērās, kuram lielāks, vai arī, kad viena slaucēja izslauc no govs vairāk, nekā tā govs sver, un tik un tā apsola, ka izslauks vēl vairāk. Mēs taču ar cilvēkiem strādājam! ir taču jābūt kādai apkalpošanas kultūrai! Protams, vienmēr var iebilst, ka no mūsu klientiem nekad nav bijusi neviena sūdzība... Tā tikai vēl trūka! Viņi sūdzēsies?! Neiedomājami! Mēs esam paaugstinātas apkalpošanas kultūras iestāde un mums ir augsti apkalpošanas standarti!

Es piesteidzos pie mājas, sava gājiena galamērķa, un nepacietīgi nospiežu zvana pogu. Daudzi pilsētnieki droši vien domā, ka te atrodas kāda slepena iestāde, kas izgudro un pilnveido kādus brīnumieročus, kas tūlīt, tūlīt dos padomju zemei uzvaru pār visu pārējo pasauli. Zināma taisnība šajos spriedumos ir, jo visas cilvēces evolūcijas virzītājspēks taču ir bijis un ir uzmodinājumi un iedvesmošana. Ja cilvēkus šādi apstrādā, — un par to esmu nelokāmi pārliecināts — tad viss ir iespējams. Pilnīgi viss. Es sevi uzskatu par vislielāko iedvesmotāju. Protams, manā brigādē ir citi vīri arī! Dažus no viņiem es pats esmu skolojis, un par dažiem no saviem skolniekiem es no visas sirds lepojos. Īsti lietaskoki bija izauguši. Nu jau arī viņi spēja nest savā profesijā jauninājumus. Un tas bija svarīgi, jo tomēr, lai arī viņi strādāja slepenā iestādē, klientu bija daudz. Tik daudz, ka dažreiz pat instrumenti pārkarša, un lai arī kā man tas nepatīk, dažreiz klientiem bija ilgi jāgaida.

Bet kur lai mūsu laikos atrod normālu klientu? Visi tik lieli un vareni, visiem pazīšanās un sakari. Tikko tu sāc pieņemšanu, tā katrs cenšas tev bāzt degunā, ka viņš ir tik svarīgs, ka nedod Dievs (tikai nedomājiet, ka esmu dievbijīgs, vienkārši šeit šis vārds tik labi iederas), ja kaut kas noies greizi! Viņi taču nezina, ka es esmu patiess sava aroda speciālists, labākais no sava aroda brāļiem.

Pie mani brauc mācīties pat no ārzemēm. Un pareizi dara! Vēl nesen bija atbraukuši no brālīgās Vācijas. Tas bija tad, kad mēs vēl oficiāli bijām draugi un centāmies viens otram iemācīt to labāko, ko mēs pratām. Un pareizi darījām! Kādēļ izgudrot riteni no jauna? Ja reiz tu esi izgudrojis ko labu un noderīgu, tad pamāci savu amata brāli, un nākošreiz, kad kāda laba ideja nāks galvā viņam, arī viņš tev šo to iemācīs, un beigu beigās abiem būs labi.

Protams, ne visu var no tiem ārzemniekiem pārņemt. Piemēram, to vāciešu ideju, ka var apkalpot vienlaikus vairākus klientus, kaut gan šī ideja nav peļama. Protams, ka ārzemju kolēģu piedāvātais variants nebija tas labākais, bet no otras puses stipri palielinās darba laika efektivitāte, un arī darba rīku nolietojums nav tik liels, bet, no otras puses, svarīga taču ir attieksme pret klientu. Nu kas gan tā par apkalpošanu, ja tu nespēj veltīt pienācīgu uzmanību katram savam apmeklētājam? Un vēl tas brāķis, kas rodas, šādi pieņemot apmeklētājus. Es

pamēģināju šo apkalpošanas veidu , un vienmēr notiek tā, ka rodas brāķis, kas jālabo. Tas nekur neder!

Toties katru reizi, kad vien man vajadzēja doties šādos pieredzes apmaiņas braucienos, es izmantoju iespēju iegādāties patiešām labus ārzemju darbarīkus. Nu neprot vēl mūsu varenā padomju industrija ražot šādus labus instrumentus! Bet dodiet tik laiku, un drīz viņi brauks pie mums, pēc rīkiem. Bet pagaidām gan jāiztiek ar ārzemju instrumentiem. Man katru reizi jābrīnās, kā gan šie ārzemnieki, kas neieklausās proletāriešos, bet tikai izmanto tos savās savtīgajās interesēs, spēj radīt kaut ko tik izcili skaistu un precīzu! Nemaz nerunājot par kārtīgu darba apģērbu! Man tā patīk, kad varu uzvilkt jaunu, tikko atvestu ādas priekšautu. Tas tik ļoti veicina kārtīgu strādāšanu. Jūs pat iedomāties nevarat. Un tās ādas cepures ar garo nagu, kas pasargā ne nejaušas sasmērēšanās, ja gadījies kāds neveikls apmeklētājs! Toties mūsu darba cimdi ir labāki. Mīkstā cūkāda, kas nekad neizmirst un nepiesūcas ar nelabām smakām, ir daudz labāka!

Jā, tas ir patīkami, ka vismaz mūsu profesijā mēs esam pirmrindnieki un vislabāk ieviešam jaunumus. Ja mēs paskatāmies un pārējās pasaules pieredzi, tad redzam, ka visi nekaunīgi noskatās no mums. Tie speciālie kanalizācijas pievadi, kas ir spējīgi apstrādāt visus nevajadzīgos šķidrumus un sīkās daļiņas, kas rodas ražošanas procesā, ir mūsu izgudrojums. Protams, ka mēs neesam pirmie, kas ko tādu izmēģina, bet mēs esam pirmie, kas to ir ieviesuši! Un mīkstsais polsterējums, kurā tiek izmantoti salmi un svaigas zāģu skaidas? Tas nu noteikti ir mūsu izgudrojums. Tik ērti un praktiski! Nostrādā savu maiņu, un pāris desmit minūšu laikā sagatavo darba vietu nākošai. Agrāk stundām ilgi vajadzēja noņemt ar tiem koka paneļiem, pārnaglojot tos vismaz divas stundas katru dienu, bet kas tagad nekaiš. Ātri nomaini, ar ūdens šļūteni noskalo darba paliekas, un gatavs! Nav jādomā ne par ko citu, var nodoties tikai savam amatam. Tas veicina darba produktivitāti!

Visvairāk gan nomāc citu attieksme, un tai skaitā arī citu apmeklētāju attieksme. Tu centies no visas sirds, bet vienmēr kādam kaut kas nepatīk. Protams, ka visvairāk vainojami ir tieši apmeklētāji. Mēs taču apkalpojam visaugstākos partijas elites pārstāvjus. Un lepojaties ar to! Un arī apmeklētājus var saprast. Vēl nesen tu esi bijis visuvarens, tev vajadzēja tikai pakustināt pirkstiņu, un visa valsts pagriezās kā milzīgs brūns lācis no viena sāna uz otru. Tu pamāj ar roku, un tūkstošiem cilvēku mūžīgajā sasalumā izrok kanālu no vienas jūras līdz otrai, pamāj vēlreiz, un vesela tauta pārceļo no viena valsts gala uz otru. Tādu varu visā cilvēces vēsturē ir baudījuši tikai dievi un mani apmeklētāji, bet te, manās necilajās rokās, nonāk viņi paši. Protams , ka viņi jūtās neērti! Viņi nonāk tādā stavoklī, kad jāpakļaujas citam. Viņi tam nav raduši. Un tad nu sākas vaidi un žēlabas. Ja jūs zinātu , cik tie varenie ir smieklīgi, kad sāk žēloties. Tā laikam ir visu vareno karma, kad viņi paši savām rokām nekad neko nav darījuši, bet viņiem vienmēr ir bijis kāds, kas padara darbu viņu vietā. Tas laikam vispār ir mūsu dižās dzimtenes lāsts, izveicīgi un centīgi vietnieki un cita veida padotie. Viņi parasti cenšas pieslieties kādam nekam nederīgam cilvēciņam. Galvenais lai būtu ambiciozs un varaskārs. Tā nu šie vietnieciņi izpilda visas sava kunga pavēles, protams, sava kunga vārdā. Tā nu šim kungam tiek slava, laba vai slikta, bet šiem vietnieciņiem krējums no piena kannas. Līdz noteiktam brīdim viss ir labi, bet līdzko viņu kungs krīt nežēlastībā vai iekuļas kādā citā ķībelē, tā šie vietnieciņi kā kuģa žurkas ātri atrod citu drošu plecu, pie kura pieslieties. Es to saucu par birokrātijas apriti dabā , un pats jocīgākais ir tas , ka šī birokrātijas aprite ir mūžīga, visos laikos un iekārtās. Pat mūsu, visprogresīvākajā, proletāriešu diktatūras iekārtā.

Jo vecāks palieku, jo vairāk domāju. Es pat nezinu, vai tas ir labi vai slikti. Kamēr es nedomāju, manī nerodas šaubas, un es necenšos saprast, kur tad ir tā nolādētā dzīves jēga. Es esmu strādājis visu mūžu, protams, ne tikai šajā iestādē. Caur manām rokām ir izgājuši tik daudz cilvēku. Varētu veselu pilsētu nodibināt, ja visus manus apmeklētājus, ko esmu pieņēmis, savestu vienā vietā. Tā gan nebūtu labākā pilsēta, drīzāk jau milzīgs žurku un

čūsku midzenis, kura iemītnieki viens otru aprītu, un tomēr tā būtu pilsēta! Visus šos gadus esmu vērojis savus apmeklētājus. Viņi ir tik dažādi. Bet tā arī neesmu atradis šī sakrālā jautājuma atbildi. Un jo vairāk tu domā, jo vairāk tu sāc saprast, ka mums šo atbildi nav lemts atrast. Tā ir viena no visgrūtākajām dzīves atziņām. Lielākā daļa cilvēku to nespēj saprast, un skrien pa dzīvi, līdz atpazīst pie pašas kapa malas un tad izbrīnā skatās uz palicējiem, ar dziestošu acu skatienu joprojām jautājot, kā tad ir ar dzīves jēgu? Kur tā atrodama?... Muļķi! Dzīvei nav jēgas! Lai nu kurš, bet es to zinu! Un nav nevajag to tik izmisīgi meklēt! Ja mēs skatāmies uz mūsu dzīvi fizioloģiski, tad mums nav nekādas dzīves jēgas, bet ir tikai nepieciešamības. Domāju, ka mūsu izdaudzinātās spējas runāt un domāt tik un tā nav aizvirzījušas mūs stipri tālāk no tiem pašiem tārpiem vai mēslu vabolēm. Un kāda tad ir viņu dzīves jēga? Ēst un gulēt, lai labi stāv, jo tad tu varēsi kārtīgi apaugļot savu mātīti, un tev kārtīgi dzims pēcnācēji. Un tas arī ir viss. Savas sugas turpināšana. Nodrošināt, lai tev ir pēcnācēji, kas ir spējīgi radīt nākošos pēcnācējus. Un ja mēs skatāmies tālāk, uz tā saukto mentālo dzīves jēgu, tad tā nav nekas cits, kā vienīgi tās pašas fizioloģiskās jēgas izskaistināta versija. Skaistos vārdos un darbos ietērpta muļķība, kas slavina pareizu un pravietisku dzīvi. Vai tad jūs tiešām domājat, ka tiem tārpiem, kas ēdis jūsu satrudējušo miesu, nav vienalga, vai jūs esat dzīvojis pravietisku dzīvi, vai arī jūs visu savu mūžu esat dzēris kā pēdējais plēgurs, vai arī samaitājis visas apkārtnes meitas. No fizioloģiskās dzīves jēgas teorijas pēdējais variants pat ir apsveicamāks, jo tīri matemātiski jūs radāt lielāku savas sugas pieaugumu. Un katram mūsdienīgi domājošam indivīdam tas viss ir pilnīgi skaidrs, bet kas tālāk? Vai tad tiešām mūsu liktenis ir kopoties un rīt, kā bezsmadzeņu radījumam?

Lūk, šeit arī rodas lielais jautājums, un kuru nevar atbildēt neviens! Neviens, lai kā arī necenstos! Tu no sākuma centies izdomāt visu pats. Tu taču esi visgudrākais! Un neviens no miljardu miljardiem, kas ir dzīvojuši pirms tevis, nav redzējis to vienkāršo un ģeniālo atbildi uz tik vienkāršu jautājumu. Tu domā un meklē gadiem. Un jo ilgāk tu meklē, jau grūtāk nāk atbildes. Pēc tam tu sāc palēnām atzīt savu bezspēcību un sāc meklēt atbildi klasisku darbos. Pēc vairāku gadu meklējumiem tu sāc atzīt, ka arī tajos atbildes nav, un tad tu sāc dzert. Dzert, jo tikai tas tev ļauj pievērt acis uz apkārtējo pasauli, kas nav tikusi tālāk par pirmo, fizioloģisko jautājuma atrisināšanas pakāpi. Tu sāc viņus apskaust, jo viņiem ir pieticis prāta neuzdot muļķīgus jautājumus.

Pats sliktākais ir tas, ka alkohols tev rada ilūziju, ka tu spēj iztikt bez šiem muļķīgajiem jautājumiem un spēj dzīvot normālu, parastu dzīvi. Bet man ir paveicies! Es savā darbā drīkstu dzert. Es pat jums teikšu sekojošo, lai jums, stulbie domātāji, vēl vairāk skaustu, ka man darba vietā vienmēr stāv darba devēja apmaksāts spainis ar degvīnu. Jā, vesels spainis! Un vienkārša, bet kārtīga uzskoda. Svaigi lociņi, kāds sālīts gurķis un rupjmaizes rīka ar svaigi sālītu speķi. Jūs pat nevarat iedomāties, cik tas ir jauki. Es nedomāju par žūpošanu darba vietā, bet gan par to, ka tava vadība saprot tavas vēlmes. Tev atliek tikai pateikt, ka šie mākslīgie stimulatori veicina tavu darba produktivitāti, un tava vadība kā burvju džins izpilda tavas vēlmes. Tas ir patīkami! Tātad tevi novērtē. Kā speciālistu. Kā neaizvietojamu darbinieku. Tu prasi atļauju iedzert no līdzi atnestas pudeles, bet viņi tev noliek veselu spaini, un vēl piebilstot, ka viņi saprotot, ka man ir uzticēts grūts un atbildīgs, Dzimtenei vitāli svarīgs iecirknis, un viņi ir tikai priecīgi sagādāt visu nepieciešamo, lai partijas un valdības uzdevumi būtu izpildīti visātrākajos termiņos.

Protams, ka tas gandrīz manu veselību. Un kā tad jūs domājat? Bet ja vajag? Ja bez tā nekādi nevar? Protams, ka mana vadība mani stimulē arī savādāk. Re, vēl pagājušajā mēnesī man piešķīra kārtējo ordeni, Sarkanā Karoga ordeni. Un tas tagad skaisti spīguļo blakus maniem Ļeņina un Sarkanās Zvaigznes ordeniem, kas, piesprausti pie mana parādes mundiera, karājas vecajā ozolkoka skapī, manā mazajā dzīvoklītī Maskavas pievārtē. Protams, ka ir patīkami, kad tevi apbalvo ar visaugstākajām valsts godalgām, bet dzīvē jau man neko šīs nozīmītes nav devušas. Es nevaru ar tām iet uz darbu, jo visu četrpadsmit stundu garo maiņu es pavadu

savā skaistajā, no Vācijas vestajā priekšautā. Kaut gan es domāju, ka maniem apmeklētājiem būtu patīkami zināt, ka viņi ir nonākuši pie tāda sava aroda meistara.

Bet tā visa ir lirika, — esmu ieradies savā darba vietā. Sardze pie durvīm mani ielaiž, pat neprasot caurlaidi. Es vēl viņu tēvus tajā postenī atceros. Ejot pa nelielā nama gaitenīem, lai nokļūtu savā nelielajā darbnīcā, mājas pagrabā, mani, kā ierasts, sveicina visi, no jauniem puisiņiem, kas tikko sākuši šeit strādāt, līdz pat pēdējam priekšniekam, kas ar bijību noskatās, kā es dodos uz pagrabu. Viņi, iespējams, no manis drusku baidās, bet arī saprot, ka bez manis nevar, ka es esmu neaizstājams.

Kad es ieiešu savā kambarī, es akurāti pakāršu uz krēsla malas savu ādas mēteli un izlikšu uz galda portfeli līdz atnestās necilās brokastis, jau iepriekš zinādams, kad līdzko uz spirta lampiņas uzvārīšu tēju, tā pie durvīm no blakus istabas pieklauvēs mans iztapīgais palīgs Ivans, kas teiks vienus un tos pašus vārdus, kā ikkatru rītu:

„Pēteri Ivanovič! Biedri Maggo! Jūsu pirmie apmeklētāji ir atgādāti.”

Un es, kā ikkatru rītu, pamāšu viņam nepacietīgi ar roku un no skapīša izvilksu garo priekšautu, uz kura, lai cik rūpīgi mazgāta, būs palikušas vēl pāris sakaltušas vakardienas asiņu lāses, uzvilksu to, centīgi apsienot ap vidukli, un ielikšu priekšējā kabatā četras aptveres, pilnas ar patronām. Tad uzvilksu garus cimodus, līdz elkonim, un, paņēmis divas „Walter” pistoles, došos uz blakus telpu, kur mani jau gaidīs pirmie divdesmit apmeklētāji. Izģērbti gandrīz kaili, tikai vienās apakšbiksēs. Stāvēdami basām kājām uz aukstās flīžu grīdas, viņi spiedīsies viens pie otra un gaidīs, kamēr es ar rokas mājienu izvēlēšos pirmo. Mani palīgi izvilks izraudzīto no bara un nostādīs pie sienas, kas ir nopolsterēta ar svaigām skaidām, un es notēmējis iešaušu savam apmeklētājam tieši pierē.

Mana kārtējā darba diena būs sākusies, un ticiet man, — savu darbu es paveikšu godam!

Hokejists

Nu ko jūs kliezāt! Vai jūs vispār zināt, ko nozīmē kliegt? Ko jūs vispār par mani zināt? Jūs domājat, ka tāpēc, ka esat samaksājuši par biļeti, jums ir tiesības lemt par mani? Aplaudēt vai svilpt kā tādai balerīnai pēc veiksmīgas piruetes? Ja jūs zinātu, kā man sāp ceļi, ja jūs vispār zinātu, kā sāp ceļi sportistam, kas visu savu dzīvi ir atdevis spēlei? Un tagad jūs svilpjat, kad jaunāki man paskrien garām un man nākas, dažureiz, pagaidām tikai dažureiz, noskatīties, kā viņi pazūd tālu priekšā, un es nevarīgi tikai noplātu rokas. Jūs domājat, ka es uz laukuma iznāku tikai naudas dēļ? Tad lai jums top zināms, ka man, manā vecumā, to naudu sen vairs tā nemaksā, kā tiem jaunajiem, kas skrien ātrāk par vēju un pēc tam, pēc veiksmīga metiena teatrāli skūpst ledus.

Jā, es vairs neesmu jauns. Nu un kas par to! Toties es esmu kaut kā liela sastāvdaļa. Un bija reiz dienas, kad arī man jūs saucāt „Latvija, Latvija!” Jā, bija! Jūs varbūt neatceraties, bet es atceros visu, katru jūsu komentāru, katru labo vai sliktu vārdu. Un arī tagad, kad sliktos ir stipri vairāk, par labajiem domājot, katrs jūsu labais vārds man dod spēku.

Jā, varu piekrist, ka esmu šeit jūsu dēļ. Jūsu dēļ! Jūs pat nevarat iedomāties, kas tā ir par sajūtu, kad tu iemet ripu vārtos. No sākuma, kad tu izdari metienu, iestājas pilnīgs klusums. Tu jau zini, ka esi trāpījis. Nezinu, kā tas nākas, bet tu to jau zini, pat tad, kad vēl ripa nav aizlidojusi līdz vārtu līnijai. Toties, kamēr tā lido, ir tāda sajūta, ka laiks apstājas. Pirmā doma, kas ienāk prātā, ir celt rokas gaisā, virs galvas, un kliegt aiz sajūsmas, bet tu savaldies, jo vēl jau nav skaidrs, varbūt, ka tas maīta tur vārtos vēl paspēs ripu noķert. Tu intuitīvi jūti, kā skatītāji tribīnēs jau līdz pusei ir pielēkuši kājās, un pilnīgā klusumā gaida. Gaida vārtus! Un tad pēkšņi, līdz ar mirkli, kad ripa šķērso vārtu līniju, arēnā iestājas pasaules gals! Ir tāda

sajūta, ka pēkšņi visas pasaules skaņas ir savākušās vienuviet. Arēna it kā uzsprāgst, un tu, pacēlis rokas gaisā, uzsprāgsti kopā ar to. Pavisam īsu mirkli tu sajūti to, ko sauc par absolūtu laimi. Pavisam īsu mirkli. Bet sajūti! Neviens pasaules orgasms nav tam līdzīgs! Visi orgasmī, kas vien uz pasaules ir atrodami, ir tikai pelēka, blāva ēna tam, ko es jūtu tajā brīdī. Pareizāk ir teikt, ka es neko nejūtu. Es vienkārši esmu šī sajūta. Mēs, hokejisti, vispār esam tādas būtnes, kas kā grīdas lupatas uzslaukām visu, ko jūs izgāžat. Gan labo, gan ļauno. Un tas, kas nāk no jums tajā brīdī, kad ripa ir šķērsojusi šo liktenīgo līniju, ir tik pilns un pārbagāts emocijām, lielākoties pozitīvām, ka pat es, vecā grīdas lupata, ko jūs jau desmitiem reizu esat mēģinājuši izmest mēslainē, atkal, vismaz uz neilgu brīdi pārvēršos jaunā, kā tikko no veikala.

Tā arī ir mana, mūsu motivācija. Tikai tādēļ es atkal eju laukumā. Bet ja jūs zinātu, kā man sāp ceļi! Mums jau nav tāpat, kā jums, parastajiem cilvēkiem. Jūs, vecumam nākot, tikai iegūstat, un tā pieredze, kas jums nāk ar gadiem, ir tikai jūsu pievienotā vērtība, kā tagad moderni ir teikt. Ar mums viss ir savādāk. Mūsu kājas jaunībā skrien ātrāk par galvu, bet tad, kad galva ir spējīga strādāt labi, un tai pievienojas arī pieredze, tad kājas vairs ne uz ko nav spējīgas. Jūs domājat, ka es negribu? Ka es neprotu? Tad ziniet, ka savā prātā es jau sen esmu desmitiem reizu turējis rokās Stenlija kausu! Desmitiem! Jūs pat iedomāties to nevarat! Bet tikai galvā. Es par šo spēli zinu visu. Es zinu, kā iegūt Stenlija kausu, bet es vairs nevaru, jo tie jaunie, kas bez galvas, bet ar ātrām kājām un veicklām rokām, jau ir ar ripu tālu priekšā, un es tikai noskatos viņiem nopakaļus. Lūk, tā ir vilšanās. Tā ir kā sportiska impotence, kad tu visu zini un proti, un Dievs ir tavs liecinieks, ka tu to gribi tik spēcīgi, kā neviens jaunais ātrais pat iedomāties nevar, — bet vairs nevari. Un no mēģinājumiem tomēr atteikties arī tev nav spēka, jo tu ceri. Ceri līdz pēdējam, ka tev tomēr būs vismaz vēl vienu reizi dota iespēja pacelt uzvaras gavilēs rokas virs galvas. Vismaz vienu reizi!

Jaunie jau to nesaprot. Viņi domā, ka iemetuši vārtus un tas nav nekas īpašs. Cik vēl tādu reizu būs, simtiem! Varbūt tūkstošiem. Pa daļai viņiem ir taisnība, bet ne līdz galam. Tā ir kaut kāda šaura domāšana. Atlikt visu uz vēlāku laiku. Gan jau kaut kad. Gan jau pēc tam. Bet tad, kad tu atpokies, tu saproti, ka esi palaidis garām ko tādu, ko nebija vērts palaist. Un pats sliktākais ir tas, ka tu pat neesi pamēģinājis visu līdz pēdējam sīkumam iegaumēt, lai pēc tam, atceroties to varētu atkal un atkal izgaršot, līdz pēdējām, vissīkākajām niansēm. Arī ar mani tā ir! Arī es atceros tikai kādus pēdējos divdesmit vārtu guvumus. Varbūt trīsdesmit. Un ziniet, tie visi ir dažādi... Neviens neatkārtojas, neviens nav līdzīgs citam. Arī tagad, kad es jūsu priekšā slidinos pa savu aizsardzības zonu un aizsargāju savus vārtus, es vēl un vēl reiz atgriežu savus vārtu guvumus atmiņā. Cenšos klasificēt tos pa grupām, salikt kopā līdzīgus, un domās mēģinu saskatīt, kā tas viss notika. Es neatceros tās iespējas, kur es varēju gūt vārtus. Nekad. Kas nav bijis, nav bijis. Kam tas vispār ir vajadzīgs. Arī jūs to aizmirstiet.

Redz kā man iznāca! Iegrūdu pretinieku apmalē un atņēmu viņam ripu. Jūs to novērtējāt! Aplaudējāt! Patīkami. Tagad jūs redzat, ka arī vecs zirgs vagu nebojā! Tas nekas, ka man pašam bija sāpīgāk par pretinieku, galvenais, ka jums patīka, galvenais, ka jūs to novērtējāt. Un jūs nekad neredzēsiet, ka man sāp. Nekad! Es nospēlēšu savu maiņu līdz galam, un tikai tad, kad atkal apsēdīšos uz soliņa, es nolieksu galvu, tā, lai jūs to neredzat, un tad es kliegšu no sāpēm. Kliegšu klusi, bez balss, iekšēji, bet tā, lai visas sāpes aiziet kopā ar šo mēmo kliedzienu, jo tūlīt man atkal būs jāiet uz ledus, un es nevienam šo iespēju neatdošu. Nekad! Kamēr es elpoju! Neceriet! Ja es aiziešu, tad es aiziešu pats. Tad, kad es to gribēšu! Bet līdz tam brīdim jums nāksies mani paciest.

Ziniet, es jau sen esmu pamanījis, kā mani vēro treneris. Nu labi, arī jūs, skatītāji, mani vērojat, bet kāpēc viņam būtu jāložņā pa manu dvēseli?... Es spēlēju. Nu labi. Man ir jāatzīst, ka vārtus neesmu iemetis jau sen. Pat pārāk sen. Arī savā aizsardzībā ne vienmēr varu nospēlēt tā, kā gribētos. Bet es taču varu! Tūlīt saņemšos un visiem parādīšu, ka vēl varu. Tad visiem mutes būs ciet!

Redz, atkal uz mani skatās! Nu, noraidīja mani. Jā, noraidīja! Pats esmu vainīgs. Netiku līdz pretinieka uzbrucējam un nācās grūst nūju viņam slidās. Kam tā negadās? Lai tas, kas pats ir bez vainas, pirmais man met ar akmeni. Tagad man ir priekšā divas ilgas soda minūtes. Ja nu mūsējiem neizdodas nosargāt vārtus?... Tas taču būs manas vainas dēļ. Kā es pēc tam savējiem acīs skatīšos?

Neizturēja! Iemeta. Man tagad jāiet laukumā un jāsēžas uz soliņa blakus tiem, kas tikko aizsargājās pret vairākumu. Un kāds naidis ir viņu acīs! Nē, tas ir pat sliktāk par sāpošajiem ceļiem. Tagad tik apsēsties soliņa pašā tālākajā malā, lai ne ar vienu nav jārunā. Un tālāk no trenera. Ko es viņam varēšu atbildēt?...

Bet tagad taču ir jāatspēlējas. Varbūt ka mani nemaz vairs laukumā nelaidīs. Man viss ir jāizlabo! Savādāk pēc spēles es nevarēšu rādīties ģērbtuvēs.

Paveicās! Esmu atkal uz laukuma. Man neviens neteica neviena vārda. Skatīties skatījās, bet neteica neko. Paldies par to jums, puisi! Es jums vēl noderēšu. Man tikai vajag iespēju. Es jums visiem pierādīšu!

Nu te ir arī mana iespēja. Tas lempīgais uzbrucējs paklupa tieši manā priekšā, un ripa, neviena nepaņemta, kā miskastē izmesta paradīze, pieslīdēja pie pašām manām kājām. Es tam uzbrucējam pat nepieskāros, viņš pats nokrita kā pelavu maiss pie manām kājām, un tā ir mana iespēja. Kamēr viņš piecelsies, es jau būšu tālu projām. Viņš mani nepanāks!

Redz, kā viņi mani sagaida, veseli divi uz zilās līnijas man šķērso ceļu. Viņi nezina, ar ko ir sasējušies! Nu, kā jums patika mana piruete? Jūs taču esat bērnodārzs pret mani. Es neesmu ātrs, bet es esmu veiklāks un viltīgāks par jums, tādēļ jūs tagad esat man aiz muguras, apstulbuši, bet es esmu jau pie pašiem jūsu vārtiem. Es redzu, kā komandas biedri izmisīgi sit ar nūjām pa ledu, pieprasot, lai es viņiem atdošu iespēli. Es jūs redzu! Nomierinieties! Bet šī ir mana gulbja dziesma! Ja man neizdosies, tad varēsiet mani vainot visos elles grēkos, bet pagaidām, kamēr ripa ir pie manis, šī ir mana solo dziesma. Nu jau esmu pavisam tuvu. Vēl pāris soļi, un... Tā, tagad man ir jānomierinās! Neliels solītis pa labi. Skaties, tas dumjais vārtu sargs man seko līdz. Nu tad vēl solīti pa kreisi! Ir jāmet! Aiz muguras jau pretinieka uzbrucēji sāk mani ķeksēt! Labi, metu!

Es aizveru acis un apstājos. Klusums! Visapkārt klusums. Visi sastingst! Arī skatītāji, kas ir pielēkuši kājās. Es viņus neredzu. Es to jūtu. Ar visu savu miesu un līdz pēdējai ķermeņa šūniņai. Kāpēc neviens nesvilpj? Ja es būtu aizmetis garām, tad visi sāktu svilpt! Ir pilnīgs klusums. Nu cik ilgi tas var vilkties? Tūlīt atvērsu acis un paskatīšos visu pats.

Un arēna uzsprāgst. Gaviles un svētlaime. Tagad tikai visu atcerēties. Visu līdz pēdējam sīkumam. Tikai ne par ceļiem. Par tiem gan nē.

Reksis

Jūs man jautāsiet, kur es vedu to lempi, ko esmu piesējis tajā garajā siksniā sev pie kaklasaites? Kā — kur? Protams, ka pa savām tik svarīgajām kucēna lietām. Kur tas laiks, kā kādus trīs mēnešus atpakaļ es piedzimu, kādās mājās zem divaini izrotāta zaļa koka, kam visi zari bija kā nosēti ar tādām zaļām adatām, kas nikni dzēla man degunā, līdzko es gribēju nogaršot kādu no tām krāsainajām stikla bumbām, kas tik kārdinoši spīdēja atvērtās krāsns gaismā. Īpaši tad, kad saimnieki bija izgājuši no istabas un izslēguši gaismu istabā, un vienīgais gaismas avots palika tikai krāsns, kas nemitīgi sildīja istabu. Kopumā saimnieki bija mīli, līdz brīdim, kad viņi atdeva mani kaut kādiem pilsētas sprukstiņiem, kas bija sagribējuši mājās sev kaut ko mīļu un siltu. Smieklīgi! Viņi taču nesprata, ka es zinu trīs

galvenos suņu dzīves likumus! Bet par tiem vēlāk. Tagad gribu izstāstīt, kā es pirmo reizi izgāju no mājas.

Pirmo laiku es dzīvoju gana ērti. Zem tā paša koka, kur es piedzimu, man un manai mātei bija iekārtota silta gulvieta, kas nodrošināja man pietiekoši labu eksistenci, īpaši tajos brīžos, kad māte negāja projām pa savām suņu lietām, bet gulēja man blakus, viena suņa purna attālumā, un es, īpaši nemainot savu ērto gulēšanas pozu, varēju tikt pie silta piena. Es gulēju un ēdu, ēdu un gulēju, bet brīžos, kad man bija garlaicīgi un biju noguris no abām tik svarīgajām nodarbēm, man bija iespēja pavērot, kā ap mani rosās nama saimnieki. Laikam jau es biju ļoti svarīga persona, jo šie dīvainie ļautiņi ik pa brīdim bāza man klāt savus ģīmjus, kas bija saviebtī tādās muļķīgās grimāsēs, ka man nekas cits neatlika, kā vien ar ķepām grūst viņu ģīmjus projām, tālāk no manis, un nezin kāpēc tas tos muļķīgos milžus vēl vairāk uzjautrināja! Kaut kas neredzēts! Un kā viņi čubinājās ap mani, kā uzjautrinājās. Citreiz līdz pat apnikumam. Nu cik var pielīst! Pat riebums metās dažubrīd. Un tādos mirkļos, kā es pēc tam sapratu, labāk ļaut viņiem ķēmoties, jo savādāk viņi mierā neliksies. Lai jau čamda un glāsta! Galvenais, lai nelien bučoties un puņķoties. Tas man nepatīk visvairāk!

Nu, un tad mans pirmais izgājiens ārpus mājas! Kad es pirmo reizi redzēju atveramies mājas ieejas durvis, un spožā saule pat nedaudz apžilbināja mani, es sapratu, ka te ir viss, kas man ir nepieciešams. Baltā, pūkainā zeme, kas nedaudz čirkstēja zem manām ķepām, kad es spēru pirmos soļus, man iepatikās uzreiz, jo bija skaidrs, kur es esmu gājis. Aiz manis palika pēdas! Vienīgais, kas man nepatika, ka tā zeme bija diezgan pavēsa, un kad baltās pūkas nokļuva uz manas ādas, tās pārvērtās par slapju ūdeni. Tad redz, cik es esmu varens! Visa zeme ir noklāta ar šo balto brīnumu, bet līdzko es skaru to savām ķepām, tā padodas un izšķīst kā nebijusi! Kāds varens spēks ir manī! Es izgāju pašā sētas vidū un, nedaudz palēcies, apsēdos uz gara dēļu sola. Tagad man bija labāk redzams, kas notiek manā sētā. Izskatās, ka būšu veiksmīgi izvēlēties vietu, kur piedzimt, jo sēta čumēja un mudžēja ar visādiem zvēriem, kas ņēmās savā nodabā. Kaut kas kladzināja, kaut kas rūca vai urkšķēja. Es vēl nezināju, kā tas viss saucās, tikai mēģināju saostīt, pēc kā tas viss smaržo! Bija kaut kas nesaprotams, bet man nekas nelikās bīstams, tāpēc es, redzot visu savu saimniecību, pat nedaudz paluncināju asti. Tas tādēļ, lai mani pavalstnieki redz, ka esmu ar viņiem apmierināts. Vienīgais, kas nedaudz apbēdināja, bija saimnieks, kas ne uzreiz uztvēra manas pavēles. Man viņam ilgi nācās skaidrot, ka mana pirmā audience pie maniem pavalstniekiem ir beigusies un ka neesmu gatavs viņus lutināt ar savu klātbūtni visu dienu. Es visādi viņam centos paskaidrot, ka vēlos mājās. Gan rēju, gan luncināju asti un pat māju ar ķepu, bet tas lempis tikai muļķīgi smīnēja un uzjautrinājās. Un tajā brīdī man atklājās pirmais suņu likums! Pavisam negaidot! Bet tas ir tik efektīvs, ka es pat izbrīnījos, un proti, pēc ilgiem mēģinājumiem pievērst tā lempja uzmanību, man ienāca prātā, ka es varētu parādīt, ka man ir auksti. Nu tad es sāku trīcēt! Trīcēt tā, ka viss mans kucēna ķermenis sāka šūpoties pa plato koka solu! Es pat, lai izskatītos iespīdīgāk, iespiedu savu purnu starp trīcošajām ķepām. Un ko jūs domājt?... Izdevās! Tas milzīgais lempis bija klāt tajā pašā brīdī un ātri iespieda mani zem savas siltās jakas azotē! Viņš, protams, mēģināja kaut ko murmināt un mani mierināt, bet tas jau nebija svarīgi. Uzskatīsim, ka tas bija tāds blakus efekts manam plānam, ko varēja arī pieciest. Galvenais, ka es tiku uz rokām ienests mājās un ietīts siltā segā, zem mana dzēlīgā koka, un man priekšā tika nolikta bļoda ar siltu pienu. Vareni! Ziniet, ko es teikšu? Es šo paņēmienu izmēģināju vēl neskaitāmas reizes, un tas izdevās vienmēr! Protams blakusefekti var būt dažādi, bet iznākums vienmēr ir vienāds. Es atrodos savā siltajā migā, un man priekšā vienmēr ir vai nu silts piens vai arī kāds kārumš. Laikam tas lempis jūt kaut ko līdzīgu vainas sajūtai, un šādi cenšas man pielabināties. Jo sliktāk viņam!

Tagad, lai ilgi nevilktu garumā, ķersimies uzreiz pie otrā suņu likuma! Atklāsme pār mani nāca brīdī, kad saimnieks gribēja mani iemācīt staigāt pie pavadas. Es šo likumu nosauktu par

metodi „pēcpusi pie zemes”. Un galvenais šī likuma pamatprincips ir tas, ka ir jāsaprot, ka nevis saimnieks tevi ved pastaigāties, bet tu saimnieku! Padomājiet paši. Jūs ejat pastaigāties tad, kad jums tas ir vajadzīgs, nevis tad, kad to vēlējas saimnieks. Jums atliek tikai pieiet pie durvīm, un jūsu saimnieks kā izveicīgs kalps tūlīt pat velk kājās savus zābakus un sien šalli, lai pagodinātu jūs ar pastaigu. Tad kurš kuru ved? Pareizi! Jūs viņu! Nu tad arī rīkojieties atbilstoši. Tam, kas ved otru pastaigā, arī pienākas tiesības izvēlēties maršrutu. Un atcerieties, ka šeit ir nepieciešama pacietība. Saimnieku izskolot nav viegli, bet ja jums tas izdosies, tad es apskaužu jūs! Jūs varēsiet iet kur vien gribat, bet saimnieks kā jūsu miesasargs un kārumu kabata, jo jums taču nav kur salikt visus tos gardumus, ar ko viņš jūs cienā pa ceļam, tādēļ jums nekas cits neatliek, kā vien ņemt saimnieku līdzi. Tagad par pašu metodoloģiju, un proti, jums ir jāvelk saimnieks tur, kur gribat iet jūs, un ja saimnieks pretosies, tad jums ir jāpagriež viņam pēcpuse un jāpasēžas, gaidot, kamēr viņš izlems iet jums līdzi. No sākuma viņš gribēs protestēt un pat mēģinās pievilkt pavadu ciešāk, bet jums tas ir jāpārcieš, lai parādītu raksturu. Viņš pat var mēģināt jūs piemānīt, uzpērkot ar saldumiem no savas kabatas. Ēdiet, bet tik un tā dariet tā, kā es jums saku, un pēc pāris pastaigām jūsu saimnieks būs izdresēts! Ticiet man, viņš drīz padosies, jo mūsu metode ir dziļi psiholoģiska, un proti, viņam nekur negribās iet, un viņš grib ātrāk tikt mājās uz sava mīkstā dīvāna. Tādēļ viņš pēc pāris neveiksmīgiem mēģinājumiem parādīt savu raksturu, kura viņam nav, padosies un būs pilnīgi jūsu varā. Tikai atcerieties, ka šeit nevar pāršaut pāri strīpai un vajag saglabāt saimniekam vismaz nedaudz pašcieņas, tādēļ ļaujiet viņam kādu reizi paglaudīt sevi un paspēlēties ar viņu. Lai jau viņam tiek tas priecīgs!

Un tagad mēs varam ķerties pie galvenā trešā suņu likuma, un es to saucu par „aso zobu” likumu. Šis likums paredz, ka mums, kā kucēniem, ir tiesības pārvērst par savu spēļu laukumu visu, ko vien aizsniedz mūsu skats. Šis likums paredz mūsu īpašuma tiesības uz visām mantām un dzīvajiem radījumiem no šīs vietas un līdz pat apvārsnim. Protams, ka kāds var mēģināt šīs jūsu tiesības apstrīdēt, īpaši saimnieks, piemērojot „vecās čības” argumentu, bet tie ir tikai izņēmuma gadījumi, un esmu konsultējies ar dažiem mūsu cilts brāļiem, un pēc jaunajām metodēm, ko cilvēki izgudro mūsu veiksmīgai uzturēšanai, šī „vecā čība” metode esot atzīta par neefektīvu un mūsu psiholoģiju traumējošu, tādēļ es aicinu jūs izmantot šo cilvēku vājības brīdi savā labā. Galu galā, taisnības labad arī var pieciest vienu reizi šo mūsu tiesību klaju ignorēšanu, bet līdz brīdim, kamēr cilvēks novērsīs uzmanību, un tad šo veco čību var nežēlīgi iznīcināt, kā tumsonīgās pagātnes pēdējo simbolu ceļā uz visu kucēnu progresīvo nākotni! Ne tādas vien ciešanas ir vēltītas mūsu nākotnei! Ja jautāsiet pēc metodoloģijas, tad tā ir pavisam vienkārša, un proti, jūsu zobiem ir jābūt uz visa, ko jūs vien redzat! Jūsu zobu nospiedums ir kā īpašuma tiesību atzīme uz visām mantām, ko uzskatāt par savējām. Un sāciet ar cilvēka rokām! Lai neviens cits neiedomājas piesavināties jūsu cilvēku! Cilvēks pie jūsu zobiem ir jāpieradina pakāpeniski, jo viņš ir tāds maigs radījums, kas no katra sīka kodiena raudās kā pēdējais memmes dēliņš. Tādēļ sākumā, it kā rotaļājoties pamēģiniet sakost kādu no viņa pirkstiem, tad pārejiet uz visu roku un tad tālāk uz kājām un ciskām. Kodiena spēku palieliniet pakāpeniski, ar katru dienu arvien spēcīgāk un spēcīgāk, līdz viņš to vairs nevarēs ciest. Protams, ka viņš, kā jebkurš vājš radījums, pretosies, bet esiet pacietīgi un nepadodieties. Tas ir tikai viņa paša labad, tādēļ rīkojieties. Pats galvenais princips ir tāds, ka jums ir jāizzin viņa sāpju sliekšnis, tāds, kad viņš vairs nevar paciest, un tad, kad viņš sāks gaudot aiz sāpēm, kā nomedīts vilks, tad nākošreiz kodiet viņam vājāk, un viņš šo jūsu žestu uztvers kā visaugstāko labdarību, jo salīdzinās ar jūsu iepriekšējo kodienu. No tā brīža jūs viņam uz rokām savas īpašuma atzīmes varēsiet likt kad vien iedomāsieties, un bez kādiem ierobežojumiem, un neviens tad jūsu cilvēku nevarēs sajaukt ar savējo!

Sargiet savu īpašumu! Cik daudz mūsu brāļu ir palikuši bez saviem cilvēkiem un tagad blandās apkārt pa pasauli bez siltām mājām un regulārām vakariņām. Kopiet sevi un nelieciet

savam cilvēkam par jums kaunēties vai kaut kā citādi justies neērti, un tad viss jums būs kārtībā! Atcerieties, ka esat no varenas valdnieku dzimtas un turiet to godā!

Un pēdējais, ko gribu jums teikt, brāļi! Nāvi kaķiem! Šiem ņaudošajiem radījumiem nav vietas kārtīgā dzīvnieku sabiedrībā, jo viņi savās pūkainajās ķepiņās tur to cilvēku uzmanības daļu, ko viņi ir nozaguši no mums, viscēlākā dzīvnieku pasaules radījuma.

Cieniet šīs gudrības un nododiet tās no paaudzes paaudzē, un jūs būsiet par pasaules valdniekiem!

Jūsu Reksis.

P.S. Man jādodas uz Rīgu, pie tiem pilsētas sprukstiņiem, tā kā es nedaudz pie viņiem mašīnā patricēju un varbūt pat apčurāšos, tā kā neuztveriet to par manu vājuma brīdi, bet gan par kara taktiku! Lai tie pilsētas sprukstiņi saturas! Mums priekšā garš cilvēku dresūras laiks, bet tas jau ir pavisam cits stāsts.

Naktssargs

Kad visi ir aizgājuši mājās, tad es šeit esmu ķēniņš un valdnieks! Jūs manī, vecā kraķī, kas sēž pie durvīm un uzmanīgi sauc pakaļ pēc caurlaidēm, parasti neredzat neko vairāk, kā kaut ko līdzīgu mēbelelei, kas apnicīgi, kā muša karstā vasaras dienā uz sasvīdušā ķermeņa, dūc kaut ko ausī, bet kam var nepievērst uzmanību. Diezin vai jums vispār interesē, kā mani sauc. Tikai vecā apkopēja Anna, kas ir tikpat vecs relikts kā es, dažubrīd ar mani pārmij pāris vārdus, bet parasti tie ir tikai par nekulturālajiem cilvēkiem, kas neciena svešu darbu un nevīžo nodauzīt sniega paliekas ārpusē, pirms nākt iekšā telpā. Bet arī viņai, manuprāt, es vairāk esmu kā kāds kairinātājs, vismaz tikpat liels kā spogulis, kurā viņa ir spiesta ieskatīties katru rītu. Es viņai, tāpat kā viņa man, atgādinām par gadu slogu, kas arvien vairāk un vairāk spiež mūs abus pie zemes.

Parunāsim labāk par manu ikdienu! Nerunāsim par tām dienām, kad es esmu spiests sēdēt mājās, un kas man skaitās kā brīvdienas. Manos gados, kad sen vairs nav palicis neviens uz šīs pasaules, kas man būtu kaut nedaudz tuvs vai mīļš, un arī es pats šajā saulē esmu tikai kaut kāda dīvaini sadistiska likteņa joka dēļ, tad man jau nekas vairs nav palicis ko uz šīs pasaules darīt. Kādreiz man bija televizors, ar ko parunāt, bet tagad jau arī tā vairs nav, jo kārtējās reformas dēļ, ko mūsu valdnieki sauc par digitalizāciju, man televizors tagad rāda tikai baltas švīkas, tādēļ jau vairāk par gadu nav pat slēgts iekšā. Runā, ka vajagot nopirkt kaut kādu štruntu un viss atkal strādāšot, bet kad es kādu dienu iegāju veikalā un paskatījos, ka šitais štrunts maksā gandrīz veselu manu pensiju, tad es nolēmu, ka varēšu gana labi es bez tā iztikt. Un izrādījās, ka var gana labi. Ziniet, man atkal atklājās vesela pasaule! Visa tā televīzijas ņemšanās tā attālina mūs pašus no sevis, ka es pat biju pamanījis, ka tajās dienās, kad es kādreiz tā ilgāk skatījos, es vairs nebiju es, bet gan kāds cits cilvēks, kas pilnībā ir ierauts iekšā visā tajā putrā, ko mums izbaro caur šo viedo, zilā gaismā spīguļojošo kastī. Un šī kaste pārņem mūs pilnībā. Mēs, skatoties tajā, pilnībā atslēdzam savas smadzenes un pilnībā pakļaujamies tam, kas mums tiek vēstīts. Mēs uzzinām, kas mums ir jāieredz un kam mums ir jāuzspļauj. Kas ir pareizi un kas ir nožēlojami. Mēs iegūstam attaisnojumu it visam. Tam, kāpēc mēs tik slikti dzīvojam, un kas pie tā ir vainīgs. Vienīgais, ka mēs neiegūstam atbildes, kāpēc mums sava vienīgā dzīve ir jāvelta tam, lai paciestu kāda kļūdas vai ļaunprātību. Es līdz šim brīdim neesmu sapratis to, kāpēc mūsu valdnieki uzskata, ka tad, ja mums parādītu pa televizoru vainīgo visās bēdās, mūsu naids pret šo cilvēku varētu piepildīt mūsu vakariņu šķīvi ar ko vairāk, nekā ar naidu un dusmām.

Tikai tad, kad es atbrīvojos no televizora valgiem, es sapratu, ka daļu dzīves esmu dzīvojis ilūzijās, bet tas jau katram jaunībā ir jāizjūt un jāpārdzīvo. Un tikai šo ilūziju sabrukšana padara mūs par īstiem vīriem. Bet manā dzīvē bija ienācis televizors, un no tā brīža mana dzīve izmanījās. Sākās tas manas dzīves posms, ko es tagad saucu par zaudētu, jo visu šo savas dzīves lielāko daļu es esmu meklējis attaisnojumus. Attaisnojumus it visam. Visām politiskajām iekārtām un valstiskajiem veidojumiem. Kas tikai nav pieredzēts! Arī tas, ka man tika skaidrots, ka mūsu valstī nav iespējams nopirkt tualetes papīru tādēļ, ka visas pasaules komunistiskā partija visus spēkus velta vispasaules cilvēku labklājības celšanai. Vai man kāds var paskaidrot, kāds sakars tualetes papīram ar vispasaules labklājību?... Kas var būt vienkāršāk par to, kā nocirst koku un, pārstrādājot to celulozē, iegūt tualetes papīru? Kas var būt vienkāršāk?! Vai mums koku ir par maz? Vai mums trūka papīrfabriku? Tātad, kas bija patiesais iemesls?... Toties mūs tolaik uzskatīja par visvairāk lasošo nāciju, jo avīzes tika izdotas miljonu tirāžās. Tas laikam tādēļ, ka mums nebija tualetes papīra! Es tā domāju, ka ja daļu no tā papīra, kas tika nodrukāts avīzēs, izlietotu citiem mērķiem, piemēram, tam pašam tualetes papīram, tad Padomju Savienība varbūt nebūtu sabrukusi, jo cilvēki, iespējams, daudz vairāk klausītu tiem vārdiem, kas uz šīm avīzēm bija iespiesti.

Domāju, ka tas laiks mums ir iemācījis gana daudz, un, īpaši, zināmu attieksmi pret drukāto vārdu. Paskatieties, kā tagad cilvēki izturas to, ko rāda pa televizoru. Ja visur pasaulē ģimenes vakaros apsēžas pie televizora un skatās melodramatiskus ģimenes seriālus, tad pie mums vakarā visi sasēžas ar sasmērētām sviestmaizēm un alus pudelēm, un skatās nebeidzamo humora šovu, kā mūsu valdība daļa zelta atslēgu no valsts naudas krātuves. Un ziniet, kas ir pats bēdīgākais? Nevienam neinteresē, vai kāds beidzot ir ielaidis savas speķotās roķeles tautas bagātībā! Visus interesē tikai tas, kā viens otram ir ielaiduši nagus matos un kā viens otru nomētā ar mēsliem. Tur arī ir tas sliktais, ko mums ir devis laiks, kad mēs ar pēdējām ziņām slaucījām pēcpusi, jo citam tas nekur nebija derīgs. Mēs nekam vairs neticam! Un arī paši nedomājam! Mēs iztiekam ar to, ka klauni, ko mēs ievēlam ik četrus gadus, mums katru vakaru sagādā kārtējo smieklu devu, kas mums dod tādu kā pārākuma sajūtu pār to inerto masu, par kuru pārvēršas it kā normāli cilvēki, ko mēs ievēlam. Vai jūs esat pamanījuši to, ka par mūsu varas pārstāvjiem mēs nekad nerunājam kā par konkrētiem cilvēkiem? Ja ir runa par kaut ko tu augšā, virs mums, tad mēs runājam par kaut ko dīvainu, želejveidīgu, kas ir pārņēmis mūs pilnībā un kas nepadodas nekādai varai. Pie mums vara ir kā neaptverama zaļa masa, bet vārdi un uzvārdi kā ļengana substance tikai nodrebina no visiem sitieniem pa tās sāniem, bet galu galā paliek savā vietā un nepārstāj piepildīt ar sevi arvien vairāk un vairāk telpas. Mēs tiem neko nevaram padarīt. Mēs tos nevaram padzīt. Mēs esam mēģinājuši, bet tie atkal un atkal atgriežas, nedaudz pamainot ārieni, vai pat pārkrāsojas, iespējams, lai mums labāk patiktu, bet tik un tā paliek tādi paši, kā bijuši.

Manis pēc vara var darīt, ko vien vēlas! Man uz to nospļauties, jo es tik un tā no varas neko negaidu, un lai arī vara no manis neko negaida! Ziniet, kas mani visvairāk uztrauc? Tas, ka paiet mana dzīve! Man ir tikai viena dzīve, un gadu skaits ir stipri ierobežots! Es esmu noguris visu laiku saprast un žēlot! Iejusties svešā ādā un saprast, ka — vēl nedaudz, nedaudz jāpaciešas! Es šo „vēl nedaudz un nedaudz” dzirdu visu mūžu! Visu manu dzīvi! Jā, sauciet mani par cilvēku, kas ir „nedaudz pagaidījis” savu dzīvi. Es ar dusmām skatos uz tiem pārtikušajiem ārzemju pensionāriem, kas tik braši maršē pa manas pilsētas ielām, kad es savos pāri pa septiņdesmit gados velkos uz kārtējo maiņu savā caurlaidē! Ar dusmām! Ne jau uz tiem pensionāriem! Viņus es apskaužu! Es ar dusmojos uz sevi, kas visu mūžu ir gaidījis, ka „tūlīt, tūlīt”. Viņi, mani uz ielas redzot, kā es eju uz darbu, laikam domā, ka es, savos gados, tērpies tumši zilā sarga uniformā un melnos kirzas šņorzābakos, strādāju joprojām sava prieka pēc. Viņi laikam nezina, kā tas ir, kad dienā jāiztiek no divām paciņām rīsa, kas ir savārtītas un pēc tam apviļātas ar vienas ēdamkarotes eļļā apceptu pusi sīpola un trešdaļu burkāna, kam klāt piejaukta viena ceturtdaļa bundžas sautētas gaļas. Vairāk jau nekas

nesanāk. Tā es uz maiņu arī ņemu līdzi. Visu šo ēdienu saliekot viena litra stikla burkā, ko aiztaisu ar nobružātu plastmasas vāku. Un tas ēdiens man ir jāsadala uz trim reizēm, kas nozīmē, ka vienā reizē nevaru apēst vairāk par desmit, divpadsmit karotēm rīsa. Savādāk naktī man nepietiks. Ēdienu savā sarga būdā es sildu, uzliekot šo stikla burku uz karsta eļļas sildītāja. Pat karstā dienā, ieslēdzot sildītāju uz vislielāko karstumu, tad ir silts, kā tikko no pannas.

Un kas mani priecē?... — Saimnieks pāris nedēļas atpakaļ izsniedza jaunu uniformu! Tas nozīmē, ka man vēl vismaz uz gadu darbs ir garantēts! Nedomāju, ka saimnieks būtu gatavs izmest pavisam nenēsātu drēbes gabalu, tas nozīmē, ka man tas būs jānonēsā, un jānonēsā, ejot uz darbu! Ir vēl viena lieta, kas man darbā ir svarīga. Modinātājs! Bez tā mans darbs nekādi neveiktos, jo saimnieks kārtības labad ir uzlicis par pienākumu katru stundu zvanīt uz centrāli un ziņot, ka man, un proti „postenī numur divi”, viss ir kārtībā. Modinātājs man nav parasts, bet ar radio. Es neklausos ziņas, tā tikai vēl trūka! Man patīk mūzika, kuras pavadībā, naktī, kad visapkārt ir klusums, es iemiegu. Katru stundu pamostos, lai piezvanītu, un, paliekot modinātāju atkal uz stundu uz priekšu, atkal iemiegu tik saldi, it kā mani ieaijātu māte, kā tas bija bērnībā.

Man nepatīk tā jaunā mūsdienu mūzika, kur nekas cits, izņemot bungu rīboņu, nav saklausāms, un arī svešā mēlē dziesmas man nepatīk. Man patīk, kad es saprotu, ko dziedātājs ir gribējis man pavēstīt, un kad viņa vārdi, spēcīgi ar jaukas mūzikas pavadību, ienes dziesmas domu tieši man dvēselē. Kad jūs pēdējo reizi esat sajutuši, ka no dziesmas, ko jūs klausāties, jums vieglas tirpas skrien pa muguru?... Sen, vai ne? Bet tikai tās ir īstas dziesmas! Šīs tirpas ir tas, kas jums ir jāsaņem no patiesa vēstījuma. Protams, ka tās var būt arī no kāda piedzīvojuma, kas ir saistīts ar vienu vai otru mūzikas gabalu, bet tā kā visi mani piedzīvojumi jau sen man ir aizmirsušies, tad es varu patiešām izjust tikai un vienīgi dziesmu. Gribu jums pastāstīt vēl vienu lietu, un proti, es dejoju! Es dejoju naktī, kad esmu viens šajā vienmuļajā un garlaicīgajā ēkā. Reizēm, kad mans radio naktī spēlē, kādu patiešām skaistu melodiju, vislabāk man patīk valsis, es ceļos no sava krēsla un eju garā un plašā gaitēņa vidū un aizveru acis. Es iedomājos, ka esmu atkal jauns un slaidis, ka mans plikais galvvidus nav plīks, un es, stalti izplētis savus sagurušos veča plecus, paceļu rokas tā, it kā es apkamptu skaistu dāmu, kas man atsmaida pretī. Tad es sāku spert pirmos soļus, joprojām ar aizvērtām acīm. Ko jūs domājat, ka es nezinu šī gaitēņa izmērus, sēžot te uz viena un tā paša sola jau trīsdesmit gadus? Protams, ka zinu! Es speru savus valša soļus un griežos, cik vien ātri varēdams šajā trakajā valsī.

Viens – divi – trīs, viens – divi – trīs... Divi soļi uz priekšu un viens sānis! Un tā mēs dejojam, un dejojam. Un ziniet ko? Man ir nospļauties uz visu! Uz zaļgano masu, ka man sola, uz tiem treknajiem ārzemju pensionāriem. Uz visu! Es dejoju! Mana iedomu partnere skatās man acīs ar tādu uzticību un cieņu! Un ziniet, kas vēl? Es viņai nevaru nobradāt kājas ar saviem zābakiem, jo viņa ir mans iedomu auglis! Viņa ir visuzticamākais, kas man ir, jo viņa ir tāda, kādu es to vēlos redzēt! Un vēl, viņa man neliek gaidīt, bet ierodas tad, kad man to visvairāk vajag, vai es gribu. Uzreiz un bez ierunām. Un mēs dejojam, kamēr vien man pietiek spēka!

Vienīgais, kas mani šajā brīdī tracina, ir tas, ka mans modinātājs vienā brīdī pēkšņi var pārtraukt valsi un iezvanīties, kas nozīmē, ka man ir kārtējo reizi jāizrunā klausulē maģiskais teikums, ka „postenī numur divi viss ir kārtībā!”, bet valsis ir beidzies, un man nekas neatliek, kā iet gulēt, atkal uz vienu stundu.

Postenī numur divi viss ir kārtībā...